

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ostravě - pobočka v Olomouci rozhodl v senátě složeném z předsedkyně senátu JUDr. Zuzany Šnejdrové, Ph.D., a soudců Mgr. Barbory Berkové a Mgr. Jany Volkové ve věci

žalobce: J. Z.
bytem J. 1424, X B. p. H.
zastoupený advokátkou JUDr. Ladislavou Palatinovou
sídlem Tovačovského 2784, 767 01 Kroměříž

proti
žalovanému: Krajský úřad Olomouckého kraje
sídlem Jeremenkova 40a, 779 11 Olomouc

o přezkoumání rozhodnutí žalovaného ze dne 16. 10. 2017, č. j. KUOK 102039/2017,
ve věci základního vzdělávání nezletilé V. Z., a

o přezkoumání rozhodnutí žalovaného ze dne 16. 10. 2017, č. j. KUOK 102045/2017,
ve věci předškolního vzdělávání nezletilé K. Z.,

takto:

I. Žaloba se **zamítá**.

II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

1. Žalobce se žalobou podanou v zákonné lhůtě domáhá přezkoumání dvou rozhodnutí Krajského úřadu Olomouckého kraje, odboru školství a mládeže, ve věci vzdělávání jeho nezletilých dcer, a to konkrétně 1) rozhodnutí ze dne 16. 10. 2017, č. j. KUOK

Shodu s prvopisem potvrzuje M. Ch.

102039/2017, kterým bylo zamítnuto jeho odvolání a potvrzeno rozhodnutí ředitele základní školy, jejíž činnost vykonává Základní škola a mateřská škola H., S., příspěvková organizace, IČO: X, se sídlem S. 1795, H. I – M., X H. (dále jen „ředitel základní a mateřské školy“), ze dne 5. 4. 2017, č. j. 408/2017, sp. znak B.3 – PŽ 7/2017, jímž se nezletilý V. Z., nar. X, trvale bytem N. 228, X H., od 1. 9. 2017 povoluje přestup ze základní školy, jejíž činnost vykonává Základní škola Bratrství Čechů a Slováků, B. p. H., a přijímá se k základnímu vzdělávání do 6. ročníku základní školy, jejíž činnost vykonává Základní škola a mateřská škola H., S., příspěvková organizace, IČO: X, se sídlem S. 1795, H. I – M., X H., a 2) rozhodnutí ze dne 16. 10. 2017, č. j. KUOK 102045/2017, kterým bylo zamítnuto jeho odvolání a potvrzeno rozhodnutí ředitele mateřské školy, jejíž činnost vykonává Základní škola mateřská škola H., S., příspěvková organizace, IČO: X, se sídlem S. 1795, H. I – M., X H., ze dne 11. 5. 2017, č. j. 617/2017, o přijetí nezletilý K. Z., nar. X, trvale bytem N. 228, X H., od školního roku 2017/2018 k předškolnímu vzdělávání v mateřské škole, jejíž činnost vykonává Základní škola mateřská škola H., S., příspěvková organizace, IČO: X, se sídlem S. 1795, H. I – M., X H.

2. Žalobce s rozhodnutími žalovaného nesouhlasí a požaduje jejich zrušení. Žalobce považuje napadená rozhodnutí za nezákonná a namítá, že:

a) žalovaný dospěl k nesprávnému závěru, že žalobce není účastníkem řízení o přestupu nezletilý V. na jinou základní školu, resp. žádost o přijetí k předškolnímu vzdělávání nezletilý K. Žalobce je samostatným nositelem práv a povinností a z hlediska rodičovské odpovědnosti v takovém řízení uplatňuje svá práva a rozhoduje o dítěti. Nevystupuje tudíž jako zákonný zástupce dítěte, ale jako účastník řízení, stejně jako matka nezletilých, a žalovaný proto nesprávně zamítl odvolání jako nepřipustné, když dospěl k názoru, že odvolání podal žalobce svým jménem, nikoli jako zákonný zástupce nezletilých;

b) žalovaný zcela pominul, že ředitel základní a mateřské školy zahájil obě řízení a rozhodl v nich bez jeho souhlasu jako zákonného zástupce obou nezletilých, kdy žádosti o přestup na jinou základní školu, resp. o přijetí k předškolnímu vzdělávání, podepsala pouze jejich matka. Ředitel základní a mateřské školy si před vydáním rozhodnutí neověřil, zda rodiče, jejichž souhlas je nezbytný, žijí ve společné domácnosti, či zda jsou manželé, a odkaz na jeho jednání v dobré víře neobstojí, neboť dobrá víra nemůže zastřešit minimálně hrubý nedbalý přístup. Žalobce se navíc domnívá, že tento přístup ředitele základní a mateřské školy byl zcela cílený a vědomý, kdy vzhledem k místním poměrům byl velmi dobře seznámen s tím, že jsou rodiče rozvedeni a souhlas je třeba vyžadovat od obou. Žalovaný proto pochybil, pokud nehodnotil zkrácení žalobcových rodičovských práv, když mu postupem ředitele základní a mateřské školy bylo odňato právo aktivně se účastnit na vzdělávacím procesu jeho dcery;

c) žalovaný nenapravil procesní chybu ředitele základní a mateřské školy, který rozhodnutí o povolení přestupu, resp. o přijetí do předškolního vzdělávání žalobci jako zákonnému zástupci nedoručil a přesto na nich vyznačil právní moc;

3. Žalovaný ve svém vyjádření navrhl zamítnutí žaloby jako nedůvodné. K námitce nedostatku právní moci rozhodnutí ředitele základní a mateřské školy žalovaný konstatoval zákonnou úpravu, podle níž se rozhodnutí, kterým se vyhovuje žádosti o přijetí ke vzdělávání, resp. o přestup na jinou základní školu, oznamují zveřejněním

seznamu uchazečů pod přiděleným registračním číslem s výsledkem řízení u každého uchazeče, a to na veřejném místě a způsobem umožňující dálkový přístup. Rozhodnutí se v těchto případech oběma rodičům nedoručují. K námitkám žalobce s odkazem na konkrétní zákonnou úpravu a judikaturu žalovaný dále uvedl, že žalobce není účastníkem ani jednoho řízení, neboť účastníky jsou v těchto věcech pouze nezl. V. a nezl. K., žalobce má v řízeních postavení toliko jejich zákonného zástupce. Žádné jeho veřejné subjektivní právo nemůže být v těchto řízeních dotčeno. K otázce zahájení řízení a rozhodnutí bez žalobcova souhlasu žalovaný dále uvedl, že je pravdou, že rodičovská odpovědnost, která zahrnuje také právo a povinnost rodičů zajišťovat vzdělávání dítěte, náleží vždy oběma rodičům, a to oběma rodičům stejně. Oba rodiče zůstávají nositeli plné rodičovské odpovědnosti i v případě rozvodu manželů a rozhodnutí o svěření dítěte do péče byt jen jednoho z nich. Rodiče mají rodičovskou odpovědnost vykonávat ve vzájemné shodě a není-li ji v záležitosti pro dítě významné, rozhodne o ní soud, stejně tak v případě, kdy jeden rodič druhého z rozhodování o významné záležitosti vyloučí. Pokud jeden z rodičů jedná v záležitostech dítěte vůči třetí osobě, která je v dobré víře, má se za to, že jedná se souhlasem druhého rodiče. Ředitel základní a mateřské školy byl v případě obou řízení v postavení takové třetí osoby, kdy žádost ve věci vzdělávání může podat i jen jeden rodič, a ředitel by byl povinen druhého rodiče informovat pouze v případě, kdy by ohledně vzájemné shody rodičů nebyl v dobré víře, což však není tento případ. Ředitel základní a mateřské školy neměl informace o tom, že jsou mezi rodiči ohledně vzdělávání dětí rozpory, o čemž svědčí i listina doložená žalobcem, který tvrdil, že teprve dne 11. 7. 2017 se dozvěděl o obou řízeních, a teprve poté informoval ředitele, že s jeho rozhodnutími nesouhlasí. K tomu, že by ředitel měl informace o neshodách rodičů dříve nepředložil žádné důkazy. Závěrem žalovaný podotkl, že řešit neshody mezi rodiči nenáleží správním orgánům, přesto vyjádřil svůj názor o nevhodnosti změny rozhodnutí o vzdělávání nezletilých v průběhu letních prázdnin a naopak zájem dětí na přizpůsobení místa školní, resp. předškolní docházky obou nezletilých s jejich novým trvalým pobytem. Ze všech těchto důvodů navrhl žalovaný, aby soud rozhodl tak, že se žaloba v celém rozsahu zamítá a žalovanému bude přiznána náhrada nákladů řízení.

4. Z obsahu správního spisu soud zjistil, že dne 4. 4. 2017 podala matka L. Z. žádost o přestup žáka, nezl. V. Z., ve školním roce 2017-2018 a o přijetí tohoto žáka k základnímu vzdělávání do Základní školy a mateřské školy H., S., příspěvková organizace, ke dni 1. 9. 2017, na základě níž bylo zahájeno správní řízení, v němž ředitel základní a mateřské školy dne 5. 4. 2017 rozhodl, že se nezl. V. povoluje přestup a nezletilá se přijímá k základnímu vzdělávání do 6. ročníku (rozhodnutí č. j. 408/2017), toto rozhodnutí osobně převzala matka dne 5. 5. 2017 a jako den nabytí právní moci byl na doložce vyznačen den 23. 5. 2017. Dále bylo zjištěno, že dne 5. 5. 2017 podala matka L. Z. žádost o přijetí nezl. K. Z. k předškolnímu vzdělávání ve školním roce 2017-2018 v MŠ K., na základě níž bylo zahájeno správní řízení, v němž ředitel základní a mateřské školy dne 11. 5. 2017 rozhodl, že se nezl. K. přijímá k předškolnímu vzdělávání (rozhodnutí č. j. 617/2017), toto rozhodnutí osobně převzala matka dne 28. 6. 2017 a jako den nabytí právní moci byl na doložce vyznačen den 4. 7. 2017. Odvoláním ze dne 4. 8. 2017, doplněným dalšími podáními ze dne 17. 8. 2017, vyjádřil otec nezletilých svůj nesouhlas s přijetím nezletilých do jiných škol, na základě čehož žalovaný jako odvolací správní orgán přezkoumal napadená rozhodnutí ředitele základní a mateřské školy a odvolání otce se stejnou argumentací, jako uvedl ve svém vyjádření ke správní žalobě, nyní napadenými

rozhodnutími ze dne 16. 10. 2017 zamítl a toto své rozhodnutí žalobci dne 24. 10. 2017 doručil.

5. Při soudním jednání konaném dne 28. 11. 2018 žalobce prostřednictvím své právní zástupkyně předestřel žalobu, jak byla podána, a doplnil, že žalobcův nesouhlas s přijetím dcer na jiné školy žalovaný nesprávně vyhodnotil jako odvolání proti rozhodnutí. Správní orgány měly se žalobcem jednat od počátku jako se zákonným zástupcem nezletilých dětí (jako takový také podával svůj nesouhlas), a pokud tak neučinily a jeho stanovisko ve věci nezjistily, pak je celé řízení stiženo vadou, kterou nelze zhojit. Žalovaný setrval na svém písemném vyjádření.
6. Krajský soud přezkoumal napadená rozhodnutí, přičemž vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu [§ 75 zákona č. 152/2002 Sb., soudního řád správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“)] a dospěl k závěru, že žaloba není důvodná.
7. Předně musí krajský soud konstatovat, že napadené rozhodnutí přezkoumal pouze v rozsahu žalobních bodů uplatněných v žalobě (§ 75 odst. 2 s. ř. s.), neboť rozšířit ji o další žalobní body lze jen ve lhůtě k podání žaloby (§ 71 odst. 2 s. ř. s.), která v tomto případě uplynula dne 27. 12. 2017. Pokud tedy žalobce při jednání soudu konaném dne 28. 11. 2018 uplatňoval další námitky proti napadeným rozhodnutím stran posouzení jeho podání, se kterým správní orgány nakládaly jako s odvoláním proti rozhodnutím podaným samotným žalobcem a nikoli jménem jeho nezletilých dětí, došlo k rozšíření žaloby po zákonné lhůtě a krajský soud se těmito námitkami nemůže zabývat. Z obsahu žaloby je bez jakýchkoli pochyb zřejmé, že žalobce se žalobou domáhal ochrany svých práv být účastníkem řízení (žalobce opakovaně namítal *„flagrantní zkrácení rodičovských práv rodiče, otce nezletilé, nyní v postavení žalobce, kterému bylo odňato právo aktivně se účastnit na vzdělávacím procesu své dcery a byl zkrácen na výkonu svých rodičovských práv“*... „...žalobce je samostatným subjektem – nositelem práv a povinností a z hlediska rodičovské odpovědnosti uplatňuje svá práva a rozhoduje o dítěti. Nevystupuje tudíž pouze jako zákonný zástupce dítěte, ale jako účastník řízení, stejně jako matka, která je rovněž účastníkem řízení.“), a nikoli ochrany práv nezletilých dětí z pozice jejich zákonného zástupce. Dříve vymezené žalobní body pak soud shledal nedůvodnými, a to s následujícím odůvodněním.

Účastenství rodiče v řízení o vzdělávání dítěte

8. Podle § 27 odst. 1 písm. a) zák. č. 500/2004 Sb., správní řád (dále jen „správní řád“) jsou účastníky řízení v řízení o žádosti žadatel a další dotčené osoby, na které se pro společenství práv nebo povinností s žadatelem musí vztahovat rozhodnutí správního orgánu. Podle odst. 2 téhož ustanovení jsou účastníky též další dotčené osoby, pokud mohou být rozhodnutím přímo dotčeny ve svých právech nebo povinnostech.
9. Podle § 21 odst. 1 písm. a) zák. č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (dále jen „školský zákon“) mají žáci a studenti právo na vzdělávání a školské služby podle tohoto zákona. Podle odst. 2 téhož ustanovení mají práva uvedená v odst. 1 s výjimkou písmen a) a d) také zákonní zástupci dětí a nezletilých žáků.
10. Otázku účastenství rodičů nezletilých žáků a studentů v řízeních o vzdělávání řeší správní orgány dlouhodobě, přičemž zpočátku převládal názor vyjádřený např. ve stanovisku Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy (dále jen „MŠMT“), odboru legislativy a

exekutivního servisu ze dne 6. 9. 2012 k postupu ředitelky ZŠ B., L. 31/18, okres T., podle kterého se účastníkem řízení o žádosti podané jen jedním rodičem stával také druhý rodič dítěte se všemi z toho plynoucími právy a povinnostmi. Tento názor však byl překonán, a to i v pozdějších stanoviscích MŠMT, zejména pak opačný názor vyslovil Nejvyšší správní soud ve svém rozhodnutí ze dne 31. 3. 2016, č. j. 4 As 281/2015-32, kde uvedl, že „*rodiči nezletilého dítěte nesvědčí samostatné účastenství ve smyslu § 27 odst. 2 správního řádu z roku 2004 v řízení o přijetí dítěte do mateřské školy dle § 34 odst. 3 školského zákona. Rodič v tomto řízení vystupuje pouze jako zákonný zástupce nezletilého dítěte.*“ Nejvyšší správní soud zde vyložil, že právo na vzdělávání a školské služby má toliko nezletilé dítě, jeho rodiči nesvědčí žádné veřejné subjektivní právo na vzdělávání a školské služby a toto jeho právo proto nemůže být v takovém řízení dotčeno. Odkázal přitom na svou ustálenou judikaturu, podle níž k založení postavení účastníka podle § 27 odst. 2 správního řádu nepostačuje skutečnost, že výsledek správního řízení se určitým způsobem zprostředkovaně může projevit v soukromoprávních vztazích dané osoby, v řízeních o přijetí dítěte do určité školy např. tím, že bude mít rodič povinnost platit případné náklady spojené s docházkou do školy, či se přijetí ke vzdělávání jinak promítne při výkonu jeho rodičovské odpovědnosti. Účastenství ve správním řízení nelze rozšiřovat takovým způsobem, že v kterémkoli řízení týkajícím se dítěte by (oba) rodiče byli samostatnými účastníky. Těmto závěrům v téže právní věci přisvědčil i Ústavní soud (usnesení ze dne 12. 12. 2017, sp. zn. III. ÚS 1854/16).

11. Ve světle uvedeného nebyl žalobce v řízení o přestupu, resp. přijetí ke vzdělávání jeho nezletilých dcer opomenutým účastníkem a krajský soud se proto zcela ztotožňuje s postupem žalovaného, který odvolání žalobce proti oběma rozhodnutím ve věci vzdělávání jeho nezletilých dcer zamítl postupem podle § 92 odst. 1 správního řádu jako nepřipustné, protože byla podána neoprávněnou osobou. Závěr Nejvyššího správního soudu, byť se týkal jen řízení o přijetí k předškolnímu vzdělávání, je možno vztáhnout i na další řízení o vzdělávání dětí podle školského zákona, včetně řízení o přestupu na jinou základní školu, neboť ani zde nesvědčí rodiči žádné veřejné subjektivní právo na školské služby. Žalobce tedy nebyl samostatným účastníkem ani jednoho z řízení předcházejících napadeným rozhodnutím, byl toliko zákonným zástupcem nezletilých dětí, stejně jako jejich matka, která také samostatným účastníkem řízení nebyla. Námitka žalobce, že je nositelem samostatným práv a povinností a uplatňuje svá práva z hlediska rodičovské odpovědnosti je svým obsahem pravdivá, ale v řízení o přijetí nezletilých dětí ke vzdělávání nepřiléhavá, neboť jak vyloženo výše, zprostředkovaný dopad správních rozhodnutí podle školského zákona do soukromoprávní sféry žalobce, v tomto případě do výkonu jeho rodičovské odpovědnosti, ještě samo o sobě nezakládá účastenství ve správním řízení. Účastníkem je podle § 27 odst. 2 správního řádu pouze ten, kdo může být správním rozhodnutím přímo dotčen na svém veřejném subjektivním právu či povinnosti.

Řízení o povolení přestupu, resp. přijetí ke vzdělávání bez souhlasu obou zákonných zástupců

12. Podle § 876 zák. č. 89/2012 Sb., občanský zákoník (dále jen „občanský zákoník“) vykonávají rodičovskou odpovědnost rodiče ve vzájemné shodě (odst. 1). Hrozí-li při rozhodování o záležitosti dítěte nebezpečí z prodlení, může jeden z rodičů rozhodnout nebo dát přivolení sám; je ale povinen neprodleně sdělit druhému rodiči, jaký je stav věci (odst. 2). Jedná-li jeden z rodičů v záležitosti dítěte sám vůči třetí osobě, která je v dobré víře, má se za to, že jedná se souhlasem druhého rodiče (odst. 3).

13. Podle § 877 občanského zákoníku platí, že nedohodnou-li se rodiče v záležitosti, která je pro dítě významná zejména se zřetelem k jeho zájmu, rozhodne soud na návrh rodiče; to platí i tehdy, vyloučil-li jeden rodič z rozhodování o významné záležitosti dítěte druhého rodiče (odst. 1). Za významnou záležitost se považují zejména nikoli běžné léčebné a obdobné zákroky, určení místa bydliště a volba vzdělání nebo pracovního uplatnění dítěte (odst. 2).
14. Podle § 34a odst. 2 školského zákona je zákonný zástupce dítěte povinen přihlásit dítě k zápisu k předškolnímu vzdělávání v kalendářním roce, ve kterém začíná povinnost předškolního vzdělávání dítěte.
15. Podle § 49 odst. 1 školského zákona rozhoduje o přestupu žáka základní školy do jiné základní školy na základě žádosti zákonného zástupce žáka ředitel školy, do které se žák hlásí.
16. Jak plyne z uvedených zákonných ustanovení, obligatorní náležitostí žádosti o přijetí k předškolnímu vzdělávání i k přestupu žáka do jiné základní školy je podle školského zákona podpis jednoho zákonného zástupce. Nastupuje zde pak vyvratitelná právní domněnka podle § 876 odst. 3 občanského zákoníku, tedy se má za to, že „podepisující“ zákonný zástupce jedná se souhlasem druhého rodiče. Tato domněnka nastupuje i v případě tzv. významných záležitostí dítěte (jako je právě volba vzdělávání), o nichž mají v rámci výkonu své rodičovské odpovědnosti rozhodovat oba rodiče, a to ve vzájemné shodě, popř. v souladu s rozhodnutím soudu v této věci. Nelze se ztotožnit se závěrem žalobce, že ředitel základní a mateřské školy byl bez dalšího povinen zjistit názor druhého z rodičů, a pokud to neudělal, nemohl řízení o přijetí nezl. dětí zahájit, resp. v něm rozhodnout. Ředitel naopak postupoval správně, když na základě žádosti, která měla všechny náležitosti podle školského zákona (podpis zákonného zástupce), rozhodl o přijetí dítěte k předškolnímu vzdělávání, i o přestupu žáka do jeho základní školy. Povinnost zjišťovat, zda žádost podávající rodič jedná ve shodě s druhým rodičem, nebo dokonce, zda rodiče spolu žijí či nikoli, není řediteli školy žádným právním předpisem uložena, naopak vystupuje zde jako třetí osoba, na kterou dopadá právě ust. § 876 odst. 3 občanského zákoníku, je-li ohledně souladného postupu obou rodičů v dobré víře.
17. Dobrá víra je u třetí osoby dána tehdy, nemá-li z okolností konkrétního případu důvodné pochybnosti o jiném stavu věci. Z obsahu spisu přitom nevyplývá, že by v dané věci měl ředitel základní a mateřské školy mít před vydáním rozhodnutí pochybnosti o souhlasu druhého rodiče, naopak, jak správně konstatuje žalovaný, nesouhlas druhého rodiče ředitel zjistil až z odvolání žalobce, který sám uvedl, že se o změně školských zařízení pro obě nezl. dozvěděl až dne 11. 7. 2017 z emailu matky. Dobrou víru ředitele nevyvrací pouhá možnost existence nesouhlasu, na základě níž by měl vždy druhého rodiče kontaktovat a jeho názor zjišťovat, neboť takový závěr by ust. § 876 odst. 3 občanského zákoníku učinil zcela nepotřebným. Pokud pak žalobce namítá, že řediteli základní a mateřské školy muselo být z místních poměrů známo, že jsou rodiče rozvedeni, pak ani tato vědomost, byť nebyla v řízení prokázána, by dobrou víru v souladný názor obou rodičů bez dalšího nevyvrátila, neboť manželství či společná domácnost není podmínkou nástupu vyvratitelné právní domněnky souhlasu druhého rodiče. Konečně ani vědomost toho, že se jedná o přestup do škol relativně vzdálených, na území jiného kraje, kdy nezletilé měly prozatím trvalé bydliště stejně jako jejich matka stále ve spádové oblasti stávajících škol, nevyvrací sama o sobě dobrou víru, protože se opět jedná o zcela standardní situaci, za které ředitelé o přijetí dětí rozhodují. Důvodem ke změně škol či předškolních zařízení je především

stěhování dětí a ředitel v takové situaci není povinen, a ani oprávněn, nad rámec povinností uložených mu zákonnými předpisy zjišťovat podrobnou rodinnou situaci a stanovisko druhého rodiče, když ohledně jeho souhlasu nastupuje vyvratitelná právní domněnka. Dobrou věru by vyvracely např. skutečnosti, že se jedná o zpětný či další přestup ve velmi krátké době, nebo o správní řízení navazující již na předchozí rozdílné kroky obou rodičů, popř. že svůj nesouhlas dal druhý rodič na vědomí již v řízení předcházející rozhodnutí ředitele. Pokud však ředitel základní a mateřské školy v projednávané situaci rozhodoval na základě žádosti matky jako zákonného zástupce nezletilých, aniž by zjišťoval stanovisko otce jako druhého zákonného zástupce, nejednalo se o hrubě nedbalý úřední postup, jak mu vytýká žalobce, ale o standardní a správný postup správního orgánu, vůči němuž může v záležitosti dítěte jednat i jen jeden rodič. V této souvislosti je třeba souhlasit s žalovaným, který ve shodě se stanoviskem Nejvyššího správního soudu upozorňoval, že rozhodnutím ředitele o přijetí není rodiči, a ani dítěti, stanovena povinnost do dané školy nastoupit, dítě může být současně přijato na více škol či školských zařízení, resp. může si přestup či nástup do školy i po přijetí rozmyslet, resp. o něm může jinak rozhodnout soud v řízení ve věcech péče soudu o nezletilé.

18. S ohledem na uvedené tedy ředitel základní a mateřské školy nepochybil, zahájil-li řízení na základě žádostí podepsaných pouze matkou nezletilých, ani že v těchto řízeních bez zjišťování stanoviska druhého rodiče vydal rozhodnutí. Žalovaný proto nepochybil, ponechal-li taková rozhodnutí v platnosti.

Právní moc rozhodnutí, jímž se vyhovuje žádosti o přijetí ke vzdělávání

19. Podle § 73 odst. 1 zák. č. 500/2004 Sb., správního řádu platí, že nestanoví-li tento zákon jinak, je v právní moci rozhodnutí, které bylo oznámeno a proti kterému nelze podat odvolání. Odvolací lhůta přitom podle § 83 odst. 1 téhož zákona činí 15 dnů ode dne oznámení rozhodnutí.
20. Podle § 72 odst. 1 správního řádu se rozhodnutí účastníkům oznamuje doručením stejnopisu písemného vyhotovení do vlastních rukou nebo ústním vyhlášením. Doručování podle § 19 odst. 1 správního řádu může provést správní orgán sám.
21. Podle § 32 odst. 1 správního řádu musí být účastník v rozsahu, v jakém nemá procesní způsobilost, zastupován zákonným zástupcem.
22. Pokud závěrem (před nepřípustným rozšířením žalobních bodů po zákonné lhůtě) žalobce namítal, že mu jako zákonnému zástupci dětí nebyla rozhodnutí doručena a přesto na nich byla vyznačena právní moc, pak krajský soud s odkazem na uvedená zákonná ustanovení konstatuje, že rozhodnutí ředitele základní a mateřské školy o přestupu, resp. o přijetí ke vzdělávání nabylo právní moci ve dnech, které jsou vyznačeny v doložkách právní moci na těchto rozhodnutích. Rozhodnutí byla v souladu se správním řádem oznámena účastníkům řízení, tj. nezletilým dcerám žalobce (a žalobce účastníkem řízení nebyl, viz výše), a to doručením do vlastních rukou matky nezletilých jako jejich zákonného zástupce, která převzetí obou rozhodnutí stvrdila svým podpisem. O tomto způsobu oznámení rozhodnutí nevznikly v následném řízení žádné pochyby.
23. Skutečnost, že rozhodnutí nebyla doručena také žalobci jako druhému zákonnému zástupci nezletilých účastníků správního řízení, nelze považovat za procesní pochybení správního orgánu, které by bránilo nabytí právní moci rozhodnutí. Správní řád, ani jiný zvláštní předpis, takový postup nepředepisuje, naopak, tak jako ostatně všechny procesní

normy, předpokládají zastoupení procesně nezpůsobilého účastníka jedním zákonným zástupcem a toliko jednomu zákonnému zástupci jsou také oznamována rozhodnutí. Podobně i v hmotněprávním jednání platí, že k jednání vůči dosud plně právně nezpůsobilému dítěti postačuje jednání i jen vůči jednomu rodiči jako zástupci dítěte (§ 879 odst. 1 občanského zákoníku). Ostatně, pokud lze řízení o přestupu na jinou školu i o přijetí k předškolnímu vzdělávání zahájit na základě žádosti podepsované pouze jedním zákonným zástupcem (viz výše), pak nelze dovodit, aniž by takový závěr zákonná úprava explicitně obsahovala, že by muselo být v následném řízení doručováno oběma zákonným zástupcům. Odvolání žalobce byla tedy podána až po právní moci obou rozhodnutí, a byť by byla podána jménem nezletilých dětí a ne jen jménem žalobce, bylo by nutné vyhodnotit je jako opožděná a v souladu s ust. § 92 odst. 1 správního řádu je zamítnout.

24. Krajský soud v této otázce dále konstatuje, že vyjádření žalovaného k námitce nedostatku právní moci s odkazem na § 183 odst. 1 zák. č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (dále jen „školský zákon“) ohledně oznámení rozhodnutí, kterým se vyhovuje žádosti o přijetí ke vzdělávání, není v tomto případě přílehlavá. Školský zákon v uvedeném ustanovení stanoví alternativní způsob oznámení vyhovujících rozhodnutí zveřejněním seznamu uchazečů pod přiděleným registračním číslem s výsledkem řízení u každého uchazeče na veřejně přístupném místě, k takovému zveřejnění však podle obsahu spisů v případě ani jednoho rozhodnutí ředitele základní a mateřské školy nedošlo. Tento postup je obvyklý u hromadného přijímacího řízení v běžných termínech zápisu do škol či školských zařízení, v případě řízení o přestupu na jinou základní školu či o přijetí k předškolnímu vzdělávání mimo běžný termín zápisu se však seznam uchazečů běžně nezveřejňuje, tak jako tomu nebylo ani v tomto případě. K oznámení rozhodnutí tak došlo způsobem stanoveným správním řádem jako obecného procesního předpisu, a odvolací lhůta počala účastníkům řízení běžet od doručení písemného vyhotovení rozhodnutí jejich (jednomu) zákonnému zástupci.
25. Nad rámec všeho uvedeného krajský soud ve shodě s žalovaným zdůrazňuje, že není v pravomoci správních orgánů, a ani v pravomoci soudů vykonávajících správní soudnictví, řešit neshody mezi rodiči v otázce vzdělávání jejich nezletilých dětí. Pokud je neshoda rodičů správnímu orgánu známa, měl by podle § 57 odst. 1 písm. b) správního řádu vyzvat rodiče, aby se ve věci dohodli, či podali návrh k odstranění neshody k soudu, a správní řízení podle § 64 odst. 1 písm. c) bod 2 správního řádu přerušit. Není-li mu však nesouhlasné stanovisko druhého rodiče známo a nevyplývají-li neshody z okolností, pak je správní orgán v dobré víře o shodě rodičů, jak bylo vyloženo výše. Rodič, který s postupem druhého rodiče nesouhlasí, může podat návrh k příslušnému okresnímu soudu, aby ve významné záležitosti dítěte rozhodl, např. o tom, kterou školu bude dítě navštěvovat (k tomu viz např. rozhodnutí Krajského soudu v Praze ze dne 18. 4. 2013, sp. zn. 28 Co 158/2013).
26. Na základě všeho uvedeného krajský soud v souladu s ustanovením § 78 odst. 7 s. ř. s. žalobu jako nedůvodnou zamítl.
27. O náhradě nákladů řízení mezi účastníky bylo rozhodnuto podle § 60 odst. 1 s. ř. s., když plně procesně úspěšný žalovaný náhradu nákladů řízení nepožadoval.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku **lze** podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů od jeho doručení k Nejvyššímu správnímu soudu v Brně.

Olomouc 28. listopadu 2018

JUDr. Zuzana Šnejdrová, Ph. D. v. r.
předsedkyně senátu